

at de ville antage, at jeg derfor ikke har glemt det. Jeg troer ingenlunde, at det er et afgjort Kjendemærke paa, at man tager Hensyn til Samvittighedsmomentet, at man udtaler dette; jeg erkjender det ikke for at være et Kjendemærke derpaa. Jeg troer, at der har været Mennesker i Berden, der maaſtee daglig have talt om Samvittighedsmomentet, uden at det hos dem selv har havt nogen Indflydelse. Jeg gjentager, at jeg ikke har glemt Samvittighedsmomentet, fordi jeg ikke har talt om det.

Mugaard: Jeg reiser mig, mine Herrer, dels for at erklære, at jeg agter at stemme for det Kongelige Budskab, saaledes som det her foreligger, og dels for at opfordre enhver loyal og frihedselvende Rigsdagsmand til at gjøre det samme; men, idet jeg gjør denne Erklæring, og stiller denne Opfordring, være det mig tilladt at ledsage denne Erklæring, denne Opfordring med nogle faa Antydninger. Man har, idet man gjentagende har repeteret sig selv og Andre her i Salen (Hør!), sagt, at nu var der intet mere ved denne Sag at gjøre. Sagen er bleven belyst fra Danskhedens, fra Historiens, fra Nødvendighedens Standpunkt, ja den er endogsaa bleven betragtet fra Selvmødsigens Standpunkt. Jeg troer, at Sagen kan betragtes endnu fra andre Standpunkter: den kan belyses fra det cosmopolitiske Standpunkt (Munterhed), den kan betragtes fra Democratiets Standpunkt, den kan betragtes fra Berdens udviklings Standpunkt (Hør! Munterhed). Da den ærede Folkethingsmand for Odense Amts 7de Valgfreds (E. G. Møller) for nogle Dage siden erklærede, at han vilde rulle Fremtidens Teppe op for os, da ventede jeg, at han vilde have betragtet Sagen fra et af disse Standpunkter, da ventede jeg, da han talte om, at han vilde rulle Fortidens Teppe op, at han da vilde lade de tallose Starer af Frihedshelte, der siden 1848 have udaandet deres Liv paa forskjellig Maade for Frihedens Skyld, træde frem for os — han gjorde det ikke (Munterhed), da ventede jeg, at han vilde lade disse Frihedshelte, siger jeg, træde frem, for, som han ved en anden Leilighed har sagt her i Salen, at kaste Sand i den gamle bedagede Dame, som hedder Europa efter hans Mening

(Munterhed); da ventede jeg, at han vilde have fremstillet for vort Blik en frihedselvende Efterslægt i Europa, som var ifærd med at sønderrive de støvede Tractater, hvorom Rigsdagsmanden fra Ribe Amts 2den Valgfreds (Schjern) har sagt, at de ikke vare evige. Han rullede ikke Teppe op. Vi saae, at han magtede kun, at løfte et lille Hjørne af dette Teppe. Hvorfor han ikke gjorde det, veed jeg ikke; men jeg antager, at han ikke magtede det, medmindre det var fordi han frygtede for, at den ærede Landsthingsmand fra Sorøegnen (Kierkegaard) skulde have tilraabt ham: Det er et optiff Bedrag. (Grundtvig: Hø! Munterhed). Det er Kunst, som man skal forse sig for (Munterhed). Heller ikke skal jeg prøve paa at løfte dette Fremtidens Teppe. Jeg vil overlade et saadant Arbejde til de lærde Herrer her i Salen (Munterhed), til de lærde og geistlige Herrer her i Salen (Munterhed). Jeg vil derimod kun bede Dem, mine Herrer! om i nogle faa Diebliske at gjøre en lille Tour med mig omkring i Europa (Munterhed), for at De kunne see, hvad der er passeret der siden 1848 (Nei! Munterhed). See vi da altsaa først hen til Tydskland, da veed man, at man der paa mange Steder i 1848 fik frie Forsatninger, som snart igjen gif tilgrunde. Hvem var det, som i Frankfurt am Main danne de den Opposition, der havde til Følge at Parlamentet blev sprængt, og Forsatningen kuldkastet? Det var navnlig Universitetslærere; det var Præster og andre lærde Folk (Støi, Hysen, Formanden ringer.)

Formanden: Jeg maa bede den ærede Taler om, saavidt som muligt, at holde sig til den Sag, der foreligger, og navnlig, saavidt muligt, at holde Standsforskjelligheder ude af Betragtningen (Hør! Meget godt!).

Mugaard: Det er historiske Facta, jeg vilde meddele, som man bliver nødt til at lade staae ved Magt. Hvem var det, som bar sig ad paa samme Maade i Stuttgart, da Parlamentet var flyttet derhen? Hvem var det, som ogsaa spillede Mester i Nationalforsamlingen i Berlin og siden i Magdeborg? Hvem var det, der bar sig saaledes ad i Wien og Cassel (Grundtvig: Det var da ikke os!), dengang man nægtede Statters Ydelse? Hvem